

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2841/2019
29.08.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., које заступа пуномоћник Срђан Алексић, адвокат у ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца ВВ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 6294/18 од 21.03.2019. године, у седници већа одржаној 29.08.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца ВВ изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 6294/18 од 21.03.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца ВВ за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 4479/17 од 04.06.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да је закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008-01 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територијама седам неразвијених општина Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље, повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужилаца АА, ББ, ГГ и ДД; ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је поменути закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008-01 од 17.01.2008. године извршена дискриминација на основу места пребивалишта тужиоца ВВ; ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцима АА, ББ, ГГ и ДД накнади трошкове поступка свакоме у износу од по 13.537,50 динара; ставом четвртим изреке обавезан је тужилац ВВ да туженој накнади трошкове поступка у износу од 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 6294/18 од 21.03.2019. године одбијена је жалба тужилаца и првостепена пресуда потврђена у ставовима другом, трећем и четвртим изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац ВВ је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...87/18), Врховни касациони суд је установио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 1. ЗПП на које се указује ревизијом јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио одредбе овог закона, а што је могло утицати на доношење правилне и законите одлуке. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачка 12) ЗПП, на коју ревидент описно указује наводима да је побијана пресуда нејасна и противречна, не може бити предмет оцене ревизијског суда у смислу члана 407. става 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац ВВ је био учесник рата 1999. године као војник на одслужењу војног рока и за то време је примао војничку плату.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови налазе да је тужилац ВВ био учесник рата 1999. године као војник на одслужењу војног рока и да је за то време примао војничку плату за своје учешће у рату због чега није испуњавао услове за исплату спорних ратних дневница, па није ни дискриминисан предметним закључком Владе Републике Србије на основу места пребивалишта.

Забрана дискриминације по било ком основу прописана је одредбом члана 21. Устава Републике Србије, уз ограничење да се дискриминацијом не сматрају посебне мере које Република Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица које су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима. Општа забрана дискриминације предвиђена је и чланом 14. ратификоване Европске конвенције за заштиту људских права и слобода и чланом 1. Протокола 12. уз Конвенцију. Пребивалиште је, уз држављанство и лично име, атрибут односно лично својство сваког физичког лица, независно од тога што о истом може произвољно одлучивати свако физичко лице. Држава може да чини разлику по регионалном принципу, односно по пребивалишту као личном својству, ако је та разлика разумна и оправдана ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима. Неоправдано прављење разлике по том основу представља дискриминаторско поступање супротно наведеним одредбама Европске конвенције и Устава Републике Србије. О томе се изјаснио и Европски суд за људска права, који је у својој одлуци *Okpizs V. Germany* број 59140/00 од 25.10.2005. године навео да се под дискриминацијом подразумева неједнако поступање према лицима која се налазе у истој или сличној ситуацији без објективног и разумног оправдања, када се оно заснива на неком личном својству.

Чланом 7. Закона о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“ бр. 43/94... 74/99), који се примењивао у време када је тужилац ВВ учествовао у рату 1999. године, било је прописано, између осталог, да се Војска Југославије састоји од сталног и резервног састава, да стални састав Војске чине професионални војници и војници на служењу војног рока, а да резервни састав Војске Србије чине резервни официри, резервни подофицири, војници у резерви и жене-војни обвезници, те да се резервни састав Војске дели на активну и пасивну резерву. Закон о Војсци Србије ("Службени гласник РС" бр.116/07...36/18), који је сада на снази, а примењивао се и у време доношења спорног Закључка Владе Републике Србије, такође у члану 5. прави разлику између сталног и резервног састава војске, при чему у стални састав убраја војнике на служењу војног рока, а у резервни састав војнике у резерви, односно резервне војне обвезнике.

Тачком 1. Закључка Комисије, која је сачињавала критеријуме за доделу новчане помоћи војним резервистима из 1999. године, наведено је да право на новчану помоћ у износу од 100% дневнице имају сви војни резервисти, док је у тачки 4. наведено да немају право на новчану помоћ следеће категорије лица и то: активна војна лица, тада и сада у Војсци, припадници ОУП-а и резервног састава ОУП-а и лица која су накнаду по овом основу остварила и наплатила у судским и другим поступцима.

Предмет спора у овој парници се у суштини односи на питање да ли је тужилац ВВ, чије је пребивалиште било у ..., дискриминисан Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године у односу на друга лица на која се односи тај закључак, а која имају пребивалиште на подручју неразвијених општина које су поменуте у том Закључку. За постојање дискриминације је пре свега неопходно да се лица налазе у истој или сличној ситуацији. По оцени Врховног касационог суда, тужилац ВВ не спада у групу лица која би имала право на наплату ратних дневница, јер је за време ратних дејстава 1999. године био војник на редовном одлужењу војног рока, дакле у сталном саставу војске, а Закључак Владе Републике Србије, који је по наводима тужбе дискриминаторски акт, у тачки 5. предвиђа да право на добијање новчане помоћи има сваки ратни војни резервиста, под даље прописаним условима. Имајући у виду цитиране одредбе закона који су важали како у време ратних дејстава, тако и у време када је донет спорни Закључак Владе РС, несумњиво произлази да се лице које се налази на редовном одслужењу војног рока не може изједначити са лицем које је у резервном саставу војске. Како се Закључак Владе РС односи на лица у резервном саставу (тзв. ратне војне резервисте) и како из тачке 4. Закључка Комисије која је сачинила критеријуме за доделу новчане помоћи војним резервистима из 1999. године, следи да немају право на новчану помоћ одређене категорије лица, између осталог и активна војна лица (тада и сада у Војсци), то тужилац ВВ не спада у групу лица која би имала право на наплату ратних дневница, јер је у време ратних дејстава спадао у категорију активних војних лица, као припадник сталног састава тадашње Војске Југославије.

Сходно наведеном, Врховни касациони суд је применом члана 414. става 1. ЗПП, одлучио као ставу првом изреке.

Применом чланова 153. и 154. ЗПП одбијен је захтев тужиоца ВВ за накнаду трошкова ревизијског поступка јер није успео у том поступку.

**Председник већа-судија
Љубица Милутиновић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић